

Werkplan VBNE 2017

Versie 24 oktober 2016

Dit werkplan VBNE 2017 is een uitwerking van de VBNE Agenda 2016-2020 voor het jaar 2017 en opgebouwd vanaf de drie pleinen. Alle drie de regioteams zijn bij elkaar geweest en hebben voor hun plein gekeken waar de leden behoefte aan hebben om met de VBNE op te pakken en te realiseren in 2017. In het werkplan is bij elke (streef)doel opgenomen welke resultaten in 2017 zullen worden behaald.

Het bestuur heeft op 6 oktober ingestemd met het werkplan 2017.

H 1 Inleiding

In de Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE) werken we als Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, de Federatie Particulier Grondbezit, LandschappenNL, het Ministerie van Defensie en het Natuurnetwerk Gemeenten samen. Uitgangspunten voor onze samenwerking binnen de VBNE zijn: efficiëntiewinst, eenduidigheid in het beheer/de bedrijfsvoering, hogere kwaliteit / professionaliseren en hogere effectiviteit naar buiten toe. De samenwerking binnen de VBNE is gericht op het gebied van het bedrijfsmatig en professioneel beheer van de bossen en natuurterreinen van de leden. Alle activiteiten die binnen, door, via en met onze vereniging worden aangegaan zijn hier op gericht. De VBNE is daarmee een vorm van structurele, breed gedragen samenwerking in de wereld van bos- en natuurbeheer.

We hebben de VBNE opgericht op 25 september 2013. De eerste jaren is gebouwd aan de VBNE, zowel organisatorisch, inhoudelijk als praktisch. Daarbij wordt uiteraard voortgebouwd op de bijna 60 jaar aan ervaring opgedaan in het Bosschap, de voorganger van de VBNE. In 2015 hebben we geëvalueerd of de VBNE aan onze verwachtingen en wensen voldoet. Dat is zeker het geval. Daarom hebben we in 2016 de VBNE Agenda 2016-2020 opgesteld waarin we de prioriteiten voor de komende jaren voor de VBNE aangeven. Deze VBNE Agenda 2016-2020 is de leidraad voor de drie regieteams op de drie pleinen van de VBNE om de doelen en activiteiten voor het jaar 2017 te formuleren in dit Werkplan 2017.

De drie pleinen:

<i>Plein van de beheerpraktijk</i>	Zorgt voor gunstige financiële, juridische en bestuurlijke randvoorwaarden, op basis van up-to-date basisgegevens en inzichten, in relatie tot het professioneel bedrijfsmatig bos- en natuurbeheer.
<i>Plein van de professionals</i>	Zorgt voor gunstige voorwaarden voor de professionals (waaronder arbeidsvoorwaarden), nu en in de toekomst, werkzaam in bos- en natuurbeheer.
<i>Plein van de kennis</i>	Zorgt voor het ontwikkelen, toegankelijk maken en delen van bestaande en nieuwe kennis op het gebied van een professionele bedrijfsvoering van het bos- en natuurbeheer.

H2 Prioriteiten

In 2017 hebben voor onze samenwerking in de VBNE de volgende onderwerpen de prioriteit op de drie pleinen:

Voor het Plein van de Beheerpraktijk:

- De decentralisatie van de natuurwetgeving
- Een gedragen en goedgekeurde Gedragscode Bosbeheer

Voor het Plein van de Professionals:

- De modernisering van de cao bos en natuur
- Het vormgeven van een actief arbeidsmarktbeleid voor de sector bos en natuur

Voor het Plein van de Kennis:

- Concreet vormgeven van kennis delen tussen bos- en natuurterreineigenaren en binnen de sector bos en natuur.
- Het voorbereiden van een nieuwe overeenkomst voor het Kennisnetwerk OBN voor de periode 2019-2023.

H3 Overzicht streefdoelen VBNE

Plein van de beheerpraktijk
1. De gedragscode natuurbeheer en de gedragscode bosbeheer zijn alom bekend en worden goed toegepast. Dit draagt bij aan een werkbare Flora- en Faunawet in de bedrijfsvoering van bos- en natuurterreineigenaren.
2. De nieuwe Wet Natuurbescherming, de Omgevingswet en andere voorkomende wetgeving zijn werkbaar in de bedrijfsvoering van bos- en natuurterreineigenaren.
3. De randvoorwaarden voor goed beheer op gebied van water zijn voor alle bos- en natuurterreineigenaren op orde.
4. Bos- en natuurterreineigenaren beschikken over goed plantmateriaal van bos- en haagplantsoen.
5. Een garantie, bij voorkeur in de vorm van een onafhankelijk geborgd keurmerk, dat bos- en natuurwerk wordt uitgevoerd volgens de Arbo-, natuur- en milieuwetgeving; en dat het werk van hoogwaardige kwaliteit is.
6. Bos- en natuurterreineigenaren zijn in staat om efficiënt en effectief zorg te dragen voor de sociale veiligheid in hun terreinen.
7. Bos- en natuurbeheerders beschikken over actuele informatie voorzien van handelingsperspectieven over hoe zij effectief en efficiënt invasieve exoten en andere ziekten en plagen kunnen bestrijden.
8. Er is sprake van een proportionele belasting vanuit de overheid en hulpdiensten op bos- en natuurterreineigenaren als het gaat om het voorkomen van calamiteiten.
9. Bos- en natuurterreineigenaren zijn in staat om duurzaam, efficiënt en effectief de groene grondstoffen in hun terreinen te benutten.
10. Bos- en natuurterreineigenaren beschikken over een brede financieringsbasis voor hun beheer.

Plein van de professionals
1. Aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden voor werkgevers en werknemers in de sector bos en natuur.
2. Goede arbeidsverhoudingen, goede arbeidsomstandigheden, een juiste toepassing van de arbeidsvoorwaarden, een optimale werking van de arbeidsmarkt en scholing en kennis.
3. Voldoende en goed opgeleide en gekwalificeerde professionals, genereren van informatie over de arbeidsmarkt.
4. Duurzaam inzetbare werknemers door het stimuleren van veilig en gezond werken.

Plein van de kennis
1. De leden van de VBNE delen onderling, en eventueel met andere partijen betrokken bij bos en natuur, hun kennis
2. Organiseren van 16 veldwerkplaatsen, 12 werkschuurbijeenkomsten en de Beheerdersdag
3. De VBNE beschikt over een actuele, brede kennisagenda waarin behoefte aan nieuwe kennis is beschreven
4. Volledig en naar tevredenheid van de betrokkenen uitvoeren van het Jaarplan OBN 2017

Bijlage 1: Plein van de beheerpraktijk

In deze bijlage is voor elk streefdoel uitgewerkt welke resultaten in 2017 gehaald worden.

Doel 1: De gedragscode natuurbeheer en de gedragscode bosbeheer zijn alom bekend en worden goed toegepast. Dit draagt bij aan een werkbare Flora- en Faunawet in de bedrijfsvoering van bos- en natuurterreineigenaren.

Aanleiding	<p>De VBNE beheert de gedragscode natuurbeheer en de gedragscode bosbeheer. De gedragscodes vormen praktische hulpmiddelen voor de beheerder om aan de natuurwetgeving te voldoen. Jaarlijks organiseert de VBNE bijeenkomsten voor beheerders om ervaringen met de gedragscodes uit te wisselen. Elke vijf jaar worden de gedragscodes met alle betrokkenen geëvalueerd. Daarna worden de gedragscodes ter goedkeuring voorgelegd aan het ministerie van Economische Zaken (EZ). De gedragscode natuurbeheer zal naar verwachting in 2016 nog worden goedgekeurd, daarna is deze vijf jaar geldig. De gedragscode bosbeheer is verlengd. Voor 1 oktober 2017 moet een nieuwe gedragscode bosbeheer worden ingediend.</p> <p>Uit de gesprekken in het kader van de gedragscode bosbeheer is gebleken dat bepaalde aandachtspunten geprojecteerd worden op de gcb, terwijl het veel breder gaat dan de gcb. Biodiversiteit in bossen hangt niet af van de gcb. Daarom wordt in 2017 speciale aandacht gegeven aan biodiversiteit en bosbeheer. Verder hangt veel af van hoe wet- en regelgeving door de handhaver ter plekke wordt geïnterpreteerd. Daarom wordt in 2017 ook aandacht gegeven aan de relatie tussen beheerders en handhavers.</p>
Strategie	<ul style="list-style-type: none">• Korte termijn: afspraken maken met overheden en andere partijen over de gedragscodes.• Langere termijn: regeldruk en belemmeringen wegnemen.
Resultaten 2017	<ul style="list-style-type: none">• Een goedgekeurde gedragscode bosbeheer voor de periode 2018-2023.• Een artikel in het Vakblad Natuur Bos Landschap over de nieuwe gedragscodes.• Een werkschuurbijeenkomst en een workshop op de Beheerdersdag over de gedragscodes.• Inzicht in relatie tussen bosbeheer en biodiversiteit.• Meer begrip tussen beheerders en handhavers.
Werkwijze	<p>Gedragscode natuurbeheer</p> <ul style="list-style-type: none">• Werkschuurbijeenkomsten organiseren. Opmerkingen organiseren ten bate van de volgende evaluatie. <p>Gedragscode bosbeheer</p> <ul style="list-style-type: none">• Breed uitgevoerde evaluatie gedragscode bosbeheer op basis van een brief van RVO; eventueel enquête door ingehuurde organisatie.• Aanpassen van de gedragscode naar aanleiding van de resultaten uit de enquête, in overleg met de werkgroep.

	<ul style="list-style-type: none"> • Gedragscode ter goedkeuring voorleggen aan RVO. • Werkschuurbijeenkomsten organiseren.
Deelnemers	Houdijn Beekhuis/Erwin Al (SBB), Henk Siebel (NM), Rino Jans/Leidje Verkerk (UvB), Kees Boon (AVIH), Astrid Doesburg (Vogelbescherming), Govert Bos (FPG), Berry Lucas (DeLandschappen), Jos Swart (Defensie), Gerie Mensink (RVO)
Tijdsplanning	<p>Gedragscode natuurbeheer</p> <ul style="list-style-type: none"> • April 2017: artikel over nieuwe gedragscode in Vakblad • Mei 2017: werkschuurbijeenkomst voor beheerders over de Wet natuurbescherming (keert jaarlijks terug) • September 2017: workshop Beheerdersdag <p>Gedragscode bosbeheer</p> <ul style="list-style-type: none"> • December 2016-februari 2017: evaluatie gedragscode bosbeheer • Februari 2017: werkschuurbijeenkomst met handhavers • Juni 2017: werkschuurbijeenkomst over biodiversiteit • Vóór 1 oktober 2017: gedragscode ter goedkeuring voorleggen aan RVO • September 2017: workshop Beheerdersdag
Benodigde inzet	Vanuit werkorganisatie: 400 uur
Benodigd budget	<ul style="list-style-type: none"> • Gedragscodes opmaken en drukken; € 5.000,- • Inhuur bureau dat de evaluatie uit zal voeren; €4.000,- • Werkschuurbijeenkomst wordt gefinancierd vanuit het Kennis Delen Fonds.

Doel 2: De nieuwe Wet Natuurbescherming, de Omgevingswet en andere voorkomende wetgeving zijn werkbaar in de bedrijfsvoering van bos- en natuurterreineigenaren.

Aanleiding	<p>Voor de leden van de VBNE is het van belang dat wet- en regelgeving werkbaar is in hun bedrijfsvoering. In de dagelijkse beheerpraktijk hebben bos- en natuurterreineigenaren met de volgende regelgeving te maken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Wet natuurbescherming • De Omgevingswet • Provinciale verordeningen natuur/omgeving. <p>In 2017 treedt de nieuwe Wet natuurbescherming in werking. Daarnaast werkt het Rijk aan het inpassen van de Wet natuurbescherming in de Omgevingswet.</p>
------------	---

	De VBNE agendeert de toepasbaarheid van wetgeving bij de ministeries, het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Ook ontwikkelt de VBNE handleidingen die bos- en natuurterreineigenaren wegwijs maakt in (nieuwe) regelgeving.
Strategie	<ul style="list-style-type: none"> • Korte termijn: afspraken maken met overheden en andere partijen over de implementatie van de Wet natuurbescherming. • Langere termijn: regeldruk en belemmeringen wegnemen.
Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> • Digitale stroomschema's, een artikel in het Vakblad Natuur Bos Landschap, een werkschuurbijeenkomst en een workshop tijdens de Beheerdersdag met praktische informatie (waar moet een beheerder voor welke ontheffing zijn) m.b.t. de Wet natuurbescherming en de Wet ruimtelijke ordening.
Werkwijze	<ul style="list-style-type: none"> • Volgen ontwikkelingen door werkorganisatie, contacten met EZ, I&M, BIJ12 en VNG. • Contact houden met Landelijk Boswet Overleg en Wetgevingsoverleg vanuit de provincies. • In voorkomende gevallen dat bijvoorbeeld een brief verstuurd moet worden naar een overheid, dan wordt het regieteam geconsulteerd. • Producten opstellen in overleg met juristen van EZ en BIJ12.
Deelnemers	Bjørn van den Boom (NM), Houdijn Beekhuis (SBB), Rino Jans (UvB), Ronnie van Woudenberg (FPG)
Tijdsplanning	Afhankelijk van planning ministerie van EZ en VNG.
Benodigde inzet	Vanuit werkorganisatie: 96 uur.
Benodigd budget	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen & opmaken stroomschema's; € 2.500,- (budget plein van de beheerpraktijk) • Werkschuurbijeenkomst wordt gefinancierd vanuit het Kennis Delen Fonds.

Doel 3: De randvoorwaarden voor goed beheer op gebied van water zijn voor alle bos - en natuurterreineigenaren op orde.

Aanleiding	Water is voor de VBNE een belangrijk onderwerp omdat dit essentieel is voor het goed beheren van alle bos- en natuurgebieden. Randvoorwaarden voor goed beheer zijn: <ul style="list-style-type: none"> • Voldoende water van een goede kwaliteit • Een waterhuishouding die op orde is
------------	---

	<p>Daarom is het van belang dat de stem van de bos- en natuurterreineigenaren gehoord wordt bij de provincies en in de waterschappen.</p> <p>De VBNE coördineert de benoeming van de geborgde waterschapbestuurders voor natuurterreineigenaren. De VBNE ondersteunt hen bij het uitvoeren van hun taak als waterschapsbestuurder. Deze geborgde waterschapsbestuurders behartigen de belangen van de natuureigenaren in hun waterschap.</p>
Strategie	<ul style="list-style-type: none"> • Korte termijn: afspraken maken met overheden en andere partijen; verkennen hoe verdient kan worden aan blauwe diensten. • Langere termijn: regeldruk en belemmeringen wegnemen; financiering verbreden.
Resultaten	<p>Waterwinning en natuur</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verkenning problematiek waterwinning en natuur. <p>Verantwoordelijkheden waterschap en beheerder</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verkenning Waterwet, Waterschapswet en modelkeur. Wie moet wat betalen? Hoe ga je om met waterberging? Of met natschade? • Handvatten voor beheerders. <p>Meekoppelen natuur en water</p> <ul style="list-style-type: none"> • Handvatten meekoppelen natuur en water met succesvolle voorbeelden. • Een artikel in Vakblad Natuur Bos Landschap over meekoppelen. <p>Groene geborgde waterschapsbestuurders</p> <ul style="list-style-type: none"> • De groene geborgde waterschapsbestuurders en fractievolgers zijn goed toegerust op hun taak in het waterschapsbestuur: zij beschikken over een netwerk met vertegenwoordigers van alle VBNE leden en zij weten wat zij inhoudelijk en procedureel moeten bereiken.
Werkwijze	<p>Algemeen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Agenderen waterwinning en verantwoordelijkheden in werkgroep natuur & water. • Publiceren handvatten verantwoordelijkheden waterschap en beheerder. • Bestuurlijk overleg organiseren tussen UvW en de VBNE. <p>Meekoppelen natuur en water</p> <ul style="list-style-type: none"> • Publiceren handvatten meekoppelen natuur en water met succesvolle voorbeelden. • Artikel publiceren over meekoppelen in Vakblad Natuur Bos Landschap.

	<p>Groene geborgde waterschapsbestuurders</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2-3 maal per jaar landelijke bijeenkomsten organiseren voor groene geborgde waterschapsbestuurders. • Groene geborgde waterschapsbestuurders informeren over ontwikkelingen op het gebied van natuur en water, door de bos- en natuurterreineigenaren in de regio en via e-mail door werkorganisatie.
Deelnemers	<p>Werkgroep natuur & water: Paul Vertegaal (NM), Corine Geujen (NM), Marieke van Gerven (SBB), Floris Verhagen (FPG), Berry Lucas (De12Landschappen)</p> <p>Geborgden: Harrie Alberts, Martin Dijkhoff, Jelle Arjaans, Henk Hut, Paul Vertegaal, Gerard van den Berg, Henk Hengeveld, Leo Lamers, Arnold Peters, Gerben Ekemans, Riet Rijs, Roelof van Loenen Martinet, Hendrik de Beaufort, Walter Kooy, Hans Massop, Joost van Beek, Joke Stoop, Hans Schouffoer, Hans Nuiver, Ies Klok, Ralf Josse, Willem Peters, Nellie Raedts, Frans Sluijter, Phlip Bossenbroek, Arnold Jansen, Ria Dielissen, Frédérique Verheij-Péters</p>
Tijdsplanning	<ul style="list-style-type: none"> • Januari 2017: ambtelijk overleg ter voorbereiding op bestuurlijk overleg • Maart 2017: bestuurlijk overleg UvW en VBNE • Werkgroep natuur & water komt 3 keer per jaar bij elkaar • De geborgden komen 3 keer per jaar bij elkaar
Benodigde inzet	Inzet werkorganisatie:200 uur.
Benodigd budget	Zaalhuur bijeenkomsten geborgden; € 1.000,-. Zaalhuur bestuurlijk overleg UvW en VBNE; € 200,- (vergaderkosten op begroting)

Doel 4: *Bos- en natuurterreineigenaren beschikken over goed plantmateriaal van bos- en haagplantsoen.*

Aanleiding	<p>Bos- en natuurterreineigenaren kunnen voor het behalen van hun beheerdoelen niet altijd gebruik maken van natuurlijke verjonging. Dan moeten zij kunnen beschikken over goed plantmateriaal. Met genetisch hoogwaardig en/of autochtoon plantmateriaal van bos- en haagplantsoen kan een beheerder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inzetten op een hogere houtproductie. • Bijdragen aan een hogere (genetische) biodiversiteit. • Reageren op ziekten en plagen. • Inspelen op klimaatverandering. <p>Daarom zet de VBNE zich in voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een kwaliteitssysteem voor plantmateriaal van bos- en haagplantsoen. • Een genenbank en zaadgaarden voor bomen en struiken en gebruik van genetische hoogwaardig plantmateriaal.
------------	--

Strategie	<ul style="list-style-type: none"> • Korte termijn: stimuleren kennis ontwikkelen over plantmateriaal. • Langere termijn: vakmanschap vergroten.
Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> • Geen Deal 2.0 Kwaliteit plantsoen gaat in 2017 van start. Met daarin aandacht aan SelectPlant Bosplantsoen, de toekomst van kwaliteit uit NL, kennis en communicatie richting gebruikers over belang van plantsoen. • Draagvlak bij bos- en natuurterreineigenaren voor een genenbank en zaadgaarden voor bomen en struiken en gebruik van genetisch hoogwaardig plantmateriaal. • Werkschuurbijeenkomst over plantsoen, bosaanplant organiseren
Werkwijze	<ul style="list-style-type: none"> • Deelname aan adviescommissie Raad voor plantenrassen en adviescommissie Bosbouwkundig teeltmateriaal van de NAKtuinbouw. • Werkschuurbijeenkomst organiseren.
Deelnemers	Harrie Hekhuis (SBB), Lammert Kragt (SBB) en vanuit alle leden participatie in toekomst NL genenbank en zaadgaarden
Tijdsplanning	<ul style="list-style-type: none"> • Deelnemen aan de verschillende bijeenkomsten. • Mei: werkschuurbijeenkomst.
Benodigde inzet	Vanuit werkorganisatie: 96 uur.
Benodigd budget	Werkschuurbijeenkomst wordt gefinancierd vanuit het Kennis Delen Fonds.

Doel 5: Een garantie, bij voorkeur in de vorm van een onafhankelijk geborgd keurmerk, dat bos- en natuurwerk wordt uitgevoerd volgens de Arbo-, natuur- en milieuwetgeving; en dat het werk van hoogwaardige kwaliteit is.

Aanleiding	<p>De Erkenningsregeling Bosaanemers (ErBo) is een initiatief van beseigenaren en bosaanemers om gezamenlijk de kwaliteit van boswerk te garanderen. De ErBo draagt bij aan de professionalisering van het bosbeheer. Dit doordat de ErBo waarborgt dat de bedrijfsvoering bij de deelnemers beantwoordt aan de kwaliteitseisen van de opdrachtgevers op het gebied van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kwaliteitseisen gesteld aan boswerk. • Creëren veilige arbeidsomstandigheden. • Continue leren van medewerkers door scholing en onderwijs. • Het hanteren van de gedragscode in het kader van de Flora- en faunawet. • Het adequaat zorgen voor het milieu.
------------	--

Strategie	<ul style="list-style-type: none"> • Korte termijn: afspraken maken met overheden en andere partijen over de ErBo. • Lange termijn: regeldruk en belemmeringen wegnemen; slimmer samenwerken.
Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> • Bos- en natuurterreineigenaren zijn nauw betrokken bij de formulering van de eisen die in de ErBo aan bosaannemers worden gesteld. Ook bij het opstellen van nieuwe algemene voorwaarden aanneming werk en algemene voorwaarden verkoop rondhout. • Bos- en natuurterreineigenaren maken gebruik van de ErBo en stellen ErBo als eis.
Werkwijze	<ul style="list-style-type: none"> • Deelname aan bestuur SKBNL door een VBNE lid en de VBNE directeur. • Deelname aan college van deskundigen ErBo door 1-2 VBNE leden. • Bos- en natuurterreineigenaren worden via diverse communicatiekanalen geïnformeerd over de nieuwe ErBo. Door een nieuwe ErBo brochure op te stellen of een 'middag met de controleur' aan te bieden.
Deelnemers	<p>Bestuur SKBNL: Leo Klaassen (onafhankelijk voorzitter), Maarten Willemen (SBB), Evelien Verbij (VBNE), David Borgman (AVIH) en Richard Wigink (AVIH)</p> <p>Secretariaat SKBNL: Carla van Schagen (Stichting Support Bos en Hout)</p> <p>College van deskundigen ErBo: Harald van den Akker (NM, voorzitter), Meindert Bruggemans (UvB), Henk-Jan Jeurig (AVIH), Kees Weijtmans (AVIH) en Evan Buytendijk (Ingenieursbureau Evan Buytendijk)</p>
Tijdsplanning	Afhankelijk van planning secretariaat SKBNL – 4 bestuursvergaderingen per jaar
Benodigde inzet	Vanuit werkorganisatie: 96 uur.
Benodigd budget	Geen – begroting SKBNL apart van VBNE. Uitgaven SKBNL betaalt uit deelnemersbijdrage ErBo deelnemers

Doel 6: *Bos- en natuurterreineigenaren zijn in staat om efficiënt en effectief zorg te dragen voor de sociale veiligheid in hun terreinen.*

Aanleiding	In bos- en natuurgebieden vinden regelmatig delicten plaats, zoals dumping van (drugs)afval, stroperij of illegale feesten. Naast dat het maatschappelijk ongewenst is, belemmert dit het behalen van beheerdoelen in bos- en natuurterreinen. Een bos- en natuureigenaar kan een boa in dienst nemen om te handhaven. Maar de eigenaar krijgt dan te maken met hoge administratieve lasten. Daarom kan gedacht worden aan drie verschillende strategieën: 1. delicten voorkomen, 2. administratieve lasten verlagen en 3. waardering voor maatschappelijke bijdrage van boa's van bos- en natuurterreineigenaren.
------------	--

	Sinds kort is hier ook het gebruik van drones in natuurterreinen bij gekomen. Dit kan positief uitwerken: het gebruik van drones bij het beheer. Maar ook negatief: bezoekers die met drones dieren verstoren.
Strategie	<ul style="list-style-type: none"> • Korte termijn: verkennen inzet VBNE in het dossier drones, vooral gericht op het voorkomen van delicten. • Langere termijn: slimmer samenwerken; vakmanschap vergroten.
Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> • Goed lopende vergoedingsregeling voor boa opleidingen. • Wet- en regelgeving betreffende drones die in het belang zijn van bos- en natuurterreineigenaren.
Werkwijze	<ul style="list-style-type: none"> • Overleg met de ministeries van EZ en V&J over de vergoedingsregeling. • Administratie van de vergoedingsregeling. • Overleg met werkgroep drones.
Deelnemers	Vera Aberson (Natuurmonumenten), Adriaan van der Linden (RGV Holding), Jakob Leidekker (Nationaal Park De Hoge Veluwe) Johannes Regelink, David Borgman (drones)
Tijdsplanning	<ul style="list-style-type: none"> • Januari 2017 overleg met ministerie. • Daarna openstellen vergoedingsregeling. • Voorjaar 2017: werkschuurbijeenkomst over drones.
Benodigde inzet	Vanuit werkorganisatie: 80 uur
Benodigd budget	Werkchuurbijeenkomst wordt gefinancierd vanuit het Kennis Delen Fonds.

Doel 7: *Bos- en natuurbeheerders beschikken over actuele informatie voorzien van handelingsperspectieven over hoe zij effectief en efficiënt invasieve exoten en andere ziekten en plagen kunnen bestrijden.*

Aanleiding	Door toenemende globalisering vindt meer uitwisseling van soorten plaats. Dit kan van (grote) invloed zijn op de biodiversiteit van de bos- en natuurterreinen. Het is dan ook van belang om invasieve exoten, ziekten en plagen op de juiste manier aan te pakken. Een invasieve exoot vormt meestal pas een probleem wanneer hij snel in aantal toeneemt. Op dat moment wordt vaak ook het negatieve effect op de biodiversiteit zichtbaar. Bestrijding gaat meestal gepaard met hoge kosten en veel inzet, een heldere afweging en goed advies is dan
------------	--

	<p>gewenst. De VBNE faciliteert daarom het delen van praktijkadviezen voor en door bos- en natuurbeheerders zodat zij effectief en efficiënt invasieve exoten en andere ziekten en plagen kunnen bestrijden.</p> <p>In 2017 blijft de nieuwe EU exotenrichtlijn belangrijk. Welke consequenties gaat deze hebben voor de bos- en natuurterreineigenaar.</p>
Strategie	<ul style="list-style-type: none"> • Korte termijn: afspraken maken met overheden en andere organisaties; kennis ontwikkelen. • Lange termijn: regeldruk en belemmeringen wegnemen; vakmanschap vergroten.
Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> • Inbreng vanuit de bos- en natuursector bij de overheid, zoals EZ en de NVWA; en bij brancheorganisaties, zoals de LTO en de VHG. • Verkenning coalities voor onderzoek naar alternatieve bestrijdingsmethoden, handelsverboden en kennisoverdracht. Mogelijk via een Green Deal. • Bos- en natuurterreineigenaren kunnen glyfosaat in blijven zetten bij de bestrijding van invasieve exotische planten en op locaties met explosieven in de bodem.
Werkwijze	<ul style="list-style-type: none"> • Actie ondernemen zodra er beleid ontstaat dat de eigenaar laat opdraaien voor de kosten die het bestrijden van invasieve exoten met zich meebrengt. • Indien aan de orde praktijkadviezen opstellen of updaten.
Deelnemers	Henk Siebel (NM), Jos Swart (Defensie), Rino Jans (UvB), Erwin Al (SBB), Hans Kaljee (Gemeente Amsterdam, lid van interstedelijke studiegroep), Henk Groenewoud (EZ), Johan van Valkenburg (NVWA), Wiebe Lammers (NVWA)
Tijdsplanning	<ul style="list-style-type: none"> • Januari 2017: overleg werkgroep exoten • Januari 2017: overleg met Team Invasieve Exoten, NVWA • Vinger aan de pols implementatie Europees beleid
Benodigde inzet	Vanuit werkorganisatie: 120 uur.
Benodigd budget	Praktijkadviezen opmaken: 2.000 euro (werkbudget plein van de beheerpraktijk)

Doel 8: *Bos- en natuurterreineigenaren beschikken over de informatie over hoe zij kunnen voorkomen dat een calamiteit, zoals brand en storm, een grote impact heeft op de omwonenden en op de beheerdoelen. Er is sprake van een proportionele belasting vanuit de overheid en hulpdiensten op bos- en natuurterreineigenaren als het gaat om het voorkomen van calamiteiten.*

Aanleiding	<p>Bos- en natuurterreineigenaren hebben te maken met de mogelijkheid dat er een calamiteit plaatsvindt in het terrein. Dit kan grote sociale, juridische en financiële gevolgen hebben. Daarom biedt de VBNE handvatten hoe de impact van calamiteiten te verkleinen.</p> <p>Natuurbranden Succesvolle en snelle brandbestrijding is van groot belang voor mensen, dieren, bebouwing of gevaarlijke stoffen in het terrein. Voor de brandweer staat veiligheid van bezoekers en gebouwen altijd voorop. In bos- en natuurterreinen is een balans tussen natuurfuncties en brandveiligheid noodzakelijk.</p> <p>Storm, ijzel en sneeuwval Voor, tijdens en na storm heeft de bos- en natuurterreineigenaar verantwoordelijkheid richting bezoekers.</p> <p>Boomveiligheid De VBNE heeft een praktijkadvies opgesteld om boomveiligheid haalbaar en betaalbaar te houden.</p> <p>Aansprakelijkheid Bos- en natuurterreineigenaren kunnen na een calamiteit geconfronteerd worden met schadeclaims van bezoekers.</p>
Strategie	<ul style="list-style-type: none"> • Korte termijn: afspraken maken met overheden en andere partijen. • Lange termijn: regeldruk en belemmeringen wegnemen.
Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> • Een geringe belasting voor beheerders op het gebied van calamiteiten, met extra aandacht voor natuurbranden. • Een nieuw praktijkadvies risicobeheersing natuurbranden. Meer gericht op de beheerder. • Start herziening brochure aansprakelijkheid. De brochure wordt modulair: een verzameling factsheets met een digitale kapstok.
Werkwijze	<ul style="list-style-type: none"> • Deelname aan de Landelijke Vakgroep Natuurbranden. • Evaluatie praktijkadvies risicobeheersing natuurbranden. • Overleg met juristen over herziening brochure aansprakelijkheid.
Deelnemers	Frans Borgonje (Defensie), Hans van Dijk (NM), Jap Smits (SBB), Jochem van Gooswilligen (gemeentes)
Tijdsplanning	<ul style="list-style-type: none"> • De LVN komt 4 keer per jaar bij elkaar • De werkgroep natuurbranden komt eenmaal per jaar bij elkaar.
Benodigde inzet	Vanuit werkorganisatie: 96 uur.
Benodigd budget	Praktijkadviezen opmaken en drukken: 2000 euro.

--	--

Doel 9: Bos- en natuurterreineigenaren zijn in staat om verantwoord groene hernieuwbare grondstoffen te produceren.

Aanleiding	<p>Bos- en natuurterreineigenaren oogsten, verkopen en gebruiken groene grondstoffen, zoals rondhout, houtige biomassa en niet-houtige biomassa (maaisels). De VBNE richt zich op de volgende aspecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De beheerder beschikt over kennis van de kwaliteit en de kwantiteit van zijn producten. • De beheerder beschikt over communicatiemiddelen om met de maatschappij over het oogsten van groene grondstoffen te praten. • De stem van de beheerder wordt gehoord bij de overheid en de industrie. • De beheerder heeft kennis van duurzaamheidsaspecten. • De beheerder krijgt inzicht in zijn ecologische voetafdruk. • De beheerder heeft kennis van het economisch rendabel maken van een biomassa-exploitatie.
Strategie	<ul style="list-style-type: none"> • Korte termijn: afspraken maken met overheden en andere partijen; slimmer samenwerken binnen de sector. • Langere termijn: regeldruk en belemmeringen wegnemen; slimmer samenwerken; financiering verbreden; vakmanschap verbreden.
Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> • Flyer/brochure met best practices biomassa. • Bordje en flyer boswerkzaamheden. • Flyer/brochure over betekenis groene grondstoffen, praktische doorwerking scenario studies.
Werkwijze	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen flyer/brochure over best practices biomassa, boswerkzaamheden en de betekenis van groene grondstoffen. • Deelnemen aan (internet)consultaties. • Gesprekken met de chemiesector. • Deelname aan het NEN-overleg NTA 8080. • Ontwikkelen CO2 factoren. • Werkschuurbijeenkomsten over logistiek en afvoer. • Werkschuurbijeenkomsten over bodembesparende houtvellingstechnieken. • Werkschuurbijeenkomsten over faunawild en bosverjonging in de praktijk. • Kennis ontwikkelen over wat er gebeurt met biomassa op een hoop. • Kennis ontwikkelen over de gebruikte techniek op bodems met een slechte draagkracht.
Deelnemers	Hans Massop (NM), Henk Wanningen (SBB), Gerrit-Jan van Herwaarden (Landschappen), Adriaan Prins (GPG), Jaap Riemens (Defensie).
Tijdsplanning	De werkgroep biomassa komt indien nodig bij elkaar – 3 a 4 keer per jaar

Benodigde inzet	Vanuit werkorganisatie: 280 uur
Benodigd budget	Brochures en flyers opmaken en afdrucken: 5.000 euro (zie werkbudget Plein van de beheerpraktijk) Werkschuurbijeenkomst wordt gefinancierd vanuit het Kennis Delen Fonds.

Doel 10: *Bos- en natuurterreineigenaren beschikken over een brede financieringsbasis voor hun beheer.*

Aanleiding	Bos- en natuurterreineigenaren zijn voor het beheer van hun terreinen voor een groot deel afhankelijk van subsidie. Maar deze inkomstenbron is niet betrouwbaar. Daarom is het van belang om de financieringsbasis te verbreden. De VBNE richt zich op de volgende aspecten: <ul style="list-style-type: none"> • De beheerder beschikt over kennis over het vermarkten van diensten en producten uit bos en natuur. • De VBNE investeert in het verlagen van de regeldruk, dit scheelt namelijk in de kosten van het beheer. Voorbeeld: waterschapslasten.
Strategie	<ul style="list-style-type: none"> • Korte termijn: verkenning uitvoeren; slimmer samenwerken binnen de sector. • Langere termijn: regeldruk en belemmeringen wegnemen; slimmer samenwerken; financiering verbreden.
Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> • Verkenning duurzame financiering bos en natuur.
Werkwijze	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen plan van aanpak verkenning. • Inhuren bureau dat verkenning duurzame financiering bos en natuur gaat uitvoeren.
Deelnemers	Regieteam plein van de beheerpraktijk.
Tijdsplanning	<ul style="list-style-type: none"> • Maart: bespreken plan van aanpak in regieteam. • April-mei: uitvoeren verkenning. • September: bespreken uitkomsten verkenning in regieteam.
Benodigde inzet	Vanuit werkorganisatie: 80 uur
Benodigd budget	Inhuren bureau: 5.000 euro (via Fonds Kennis Delen)

Bijlage 2 Plein van de professionals

In deze bijlage is voor elk streefdoel uitgewerkt welke resultaten in 2017 gehaald worden.

Doel 1: *Aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden voor werkgevers en werknemers in de sector bos en natuur.*

Aanleiding	De arbeidsvoorwaarden voor de werknemers in de sector bos en natuur verlopen via de raam-cao bos en natuur. Werkgevers en werknemers in de bos en natuur sector sluiten gezamenlijk deze raam-cao af. Al sinds 1952 wordt de cao voor de particuliere bosbouw afgesloten en sinds 2003 is dit de raam-cao bos en natuur. De VBNE faciliteert de cao-onderhandelingen.
Strategie	<ul style="list-style-type: none"> • Korte termijn: sector die gezond en krachtig in de arbeidsmarkt staat met aantrekkelijke werkgevers met moderne arbeidsvoorwaarden, zo nodig vormgegeven in een passende cao (waarin wellicht al een stap wordt gezet in de harmonisatie tussen de ondernemingsdelen – weer een harmonisatieslag te maken) • Lange termijn: een cao zonder ondernemingsdelen die algemeen verbinden verklaard kan worden.
Resultaten	Aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden voor werkgevers en werknemers in de sector bos en natuur
Werkwijze	<ul style="list-style-type: none"> • Oproepen partijen indienen brieven met voorstellen • Plannen en vastleggen cao-overleg • Zorgen voor afwikkeling bereikte cao-akkoord • Voorbereiden en verslagleggen redactiecommissie • Opstellen nieuwe loonoverzichten • Zorgen voor mededeling in nieuwsbrief VBNE • Aanmelden raam-cao bij het ministerie van SZW • Fungeren als vraagbaak voor ondernemers en werknemers onder de raam-cao • Eventueel voeren secretariaat geschillencommissie • Beheren cao-potje • Cao-modernisering coördineren
Deelnemers	Sociaal overleg bos en natuur: Jan Gijsen (voorzitter), Ron Adelaar (Natuurmonumenten), Anita Bosma (De12Landschappen), Rob Meijers (Landschapsbeheer Nederland), Hendrik de Beaufort (FPG), Erik Pieters (AVIH), Berdien van Overeem (AVIH), Wim Baltussen (FNV), Mariska van Aanholt (CNV Vakmensen), Jacqueline Kraan (CNV Vakmensen), Marius Grutters (FNV).
Tijdsplanning	<ul style="list-style-type: none"> • Cao-overleg: vanaf begin 2016

	<ul style="list-style-type: none"> Brainstorm moderne arbeidsvoorwaarden: vanaf september 2015
Benodigde inzet	Vanuit werkorganisatie: 195 uur adviseur
Benodigd budget	€ 17.550,- (uren) + € 9.200,- (voorzitter, representativiteit, tekstbureau) (wordt bij elkaar gebracht door sociale partners)

Doel 2: Goede arbeidsverhoudingen, goede arbeidsomstandigheden, een juiste toepassing van de arbeidsvoorwaarden, een optimale werking van de arbeidsmarkt en scholing en kennis.

Aanleiding	In 2004 ontstond het samenwerkingsverband voor de agrarische en groene sociale regelingen; Colland. Deze regelingen werden ondergebracht in drie clusters: pensioen, verzekeren en arbeidsmarktbeleid. Binnen Colland vallen: BPL Pensioenen, Colland Arbeidsmarktbeleid, SAZAS Verzekeringen, Colland Zorg verzekering en Stigas. Het fonds Colland Arbeidsmarktbeleid voert de activiteiten uit die zijn vastgelegd in de cao Colland. In de cao is bepaald dat het fonds activiteiten uitvoert op het gebied van: goede arbeidsverhoudingen, goede arbeidsomstandigheden, een juiste toepassing van de arbeidsvoorwaarden als overgekomen in de cao's, optimale werking van de arbeidsmarkt en scholing en kennis. De VBNE is verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van het Activiteitenplan sector bos en natuur dat wordt gefinancierd vanuit het fonds Colland Arbeidsmarktbeleid.
Strategie	<ul style="list-style-type: none"> Korte termijn: zonder hapering doorzetten activiteiten Bosschap op het gebied van arbeidsvoorwaarden, inclusief arbeidsomstandigheden en arbeidsmarkt
Resultaten	Een door de accountant goedgekeurde verantwoording van het Activiteitenplan 2015, naar tevredenheid uitgevoerd Activiteitenplan 2016 waarvan de resultaten zijn gecommuniceerd met de achterban, o.a. via de digitale nieuwsbrief en via het Vakblad Natuur Bos en Landschap, en een nieuw Activiteitenplan 2017 dat voor 1 oktober is ingediend bij Fonds Colland AMB.
Werkwijze	<ul style="list-style-type: none"> Verantwoording Activiteitenplan 2015 opstellen inclusief accountantsverklaring Contact met projectleiders over voortgang projecten uit Activiteitenplan 2016 Betalen facturen voor Activiteitenplan 2016 Opstellen Activiteitenplan 2017 met sociaal overleg bos en natuur, werkgroep arbeidsomstandigheden en werkgroep MaS Bijdrage leveren aan wijzingen in cao Colland Vaststellen premies fonds Colland AMB Vaststellen beleid Scholingsfonds Fungeren als sectorcommissie van Colland AMB

	<ul style="list-style-type: none"> • Deelname Colland bijeenkomsten • Communiceren over de uitgevoerde resultaten en projecten (oa in het Vakblad)
Deelnemers	<p>Sociaal overleg bos en natuur/regieteam plein v/d professionals: Jan Gijsen (voorzitter), Willem Sytsema (Staatsbosbeheer), Ron Adelaar (Natuurmonumenten), Anita Bosma (De12Landschappen), Rob Meijers (Landschapsbeheer Nederland), Hendrik de Beaufort (FPG), Erik Pieters (AVIH), Wim Baltussen (FNV), Mariska van Aanholt (CNV Vakmensen), Jacqueline Kraan (CNV Vakmensen), Marius Grutters (FNV).</p> <p>Werkgroep arbo & veiligheid: André Eftink (voorzitter), Eric Vogel (Natuurmonumenten), Wilma Roelfsema (Staatsbosbeheer), Ron ten Voorden (AVIH), Sylvia Bruning (FPG), Marja Zandberg (Landschapsbeheer Nederland), Jacqueline Kraan (CNV Vakmensen), Mirjam de Groot (Stigas), Jan Polman (Arbo & Veiligheid Buitenruimte)</p> <p>Werkgroep MaS: Annika van Dijk (voorzitter), Charlotte Robben (IVN), Paul Terstegge (Staatsbosbeheer), Astrid de Beer (Natuurmonumenten), Fleur Smout (Landschappen.nl)</p>
Tijdsplanning	<ul style="list-style-type: none"> • Verantwoording 2015 versturen: voor 1 april • Sociaal overleg bos en natuur komt indien nodig bij elkaar. • Werkgroep arbeidsomstandigheden en veiligheid komt indien nodig bij elkaar. • Werkgroep MaS komt indien nodig bij elkaar. • Activiteitenplan 2017 opstellen en indienen voor 1 oktober 2016
Benodigde inzet	Vanuit werkorganisatie: 300 uur adviseur en 50 uur officemanager
Benodigd budget	€ 30.000,- (uren) + € 3.025,- (accountantsverklaring) (uit fonds Colland AMB)

Doel 3: *Voldoende en goed opgeleide en gekwalificeerde professionals, genereren van informatie over de arbeidsmarkt.*

Aanleiding	<p>Binnen de bos- en natuursector is arbeidsmarktbeleid een belangrijk onderwerp omdat er sprake is van vergrijzing en tegelijkertijd ontgroening (daling van het aantal jongeren). Daarnaast blijkt dat de opleidingen niet altijd goed aansluiten op wat de arbeidsmarkt vraagt. De VBNE werkt hier samen met sociale partners in bos en natuur (Nederlandse Vereniging van Boseigenaren, Algemene Vereniging Inlands Hout, Vereniging Landschapsbeheerorganisaties, FNV en CNV Vakmensen) aan.</p>
Strategie	<ul style="list-style-type: none"> • Korte termijn: meer inzicht in de arbeidsdynamiek binnen de sector door o.a. een gezamenlijk arbeidsmarktonderzoek en sectoranalyse verzuim en arbeidsongeschiktheid op te stellen en uit te voeren. • Korte termijn: startende professionals nog beter uitgerust zijn voor het werken in de sector bos en natuur door afspraken te maken met onderwijsinstellingen over hun kennis en competenties.

	<ul style="list-style-type: none"> • Lange termijn: meer samenwerking in back-office HRM, m.n. rond gezamenlijke opleidingstrajecten.
Resultaten	Extra aandacht is voor het ontwikkelen en uitvoeren van arbeidsmarktbeleid en stimuleren van scholing wegens het wegvallen van de Scholingsadviseur. Daarnaast komt er meer communicatie over de diverse uitkomsten van projecten. Daarnaast naar tevredenheid uitgevoerde projecten Activiteitenplan, nieuwe projecten voor Activiteitenplan 2017, afstemming tussen partijen in externe overlegorganen, en arbeidsmarktonderzoek.
Werkwijze	<ul style="list-style-type: none"> • Verder ontwikkelen en uitvoeren arbeidsmarktbeleid in bos en natuur • Stimulering scholing in de sector • Uitvoeren diverse projecten uit Activiteitenplan fonds Colland Arbeidsmarktbeleid • Coördineren BOA-aanvragen • Deelname overlegstructuur MBO en werkveld(advies)commissie WUR en VHL • Deelname aan werkgeversoverleg groen onderwijs • Communicatie over arbeidsmarkt en scholing en uitvoering projecten
Deelnemers	Sociaal overleg bos en natuur: Jan Gijsen (voorzitter), Ron Adelaar (Natuurmonumenten), Anita Bosma (De12Landschappen), Rob Meijers (Landschapsbeheer Nederland), Hendrik de Beaufort (FPG), Erik Pieters (AVIH), Wim Baltussen (FNV), Mariska van Aanholt (CNV), Jacqueline Kraan (CNV), Marius Grutters (FNV)
Tijdsplanning	<ul style="list-style-type: none"> • Sociaal overleg bos en natuur komt indien nodig bij elkaar.
Benodigde inzet	Vanuit werkorganisatie: 400 uur adviseur
Benodigd budget	€ 36.000,- (uren) (uit fonds Colland AMB)

Doel 4: Duurzaam inzetbare werknemers door het stimuleren van veilig en gezond werken

Aanleiding	Het stimuleren van veilig en gezond werken is belangrijk om werknemers duurzaam inzetbaar te houden. De VBNE werkt hier samen met sociale partners in bos en natuur (Nederlandse Vereniging van Boseigenaren, Algemene Vereniging Inlands Hout, Vereniging Landschapsbeheerorganisaties, FNV en CNV Vakmensen) en Stigas aan.
------------	---

Strategie	<ul style="list-style-type: none"> • Korte termijn: meer inzicht in de arbeidsdynamiek binnen de sector door o.a. een gezamenlijk arbeidsmarktonderzoek en sectoranalyse verzuim en arbeidsongeschiktheid op te stellen en uit te voeren. • Lange termijn: vervolgacties sectoranalyse verzuim en arbeidsongeschiktheid.
Resultaten	Naar tevredenheid uitgevoerde projecten Activiteitenplan op het gebied van gezond werken en duurzame inzetbaarheid, nieuwe projecten voor Activiteitenplan 2017, afstemming tussen partijen
Werkwijze	<ul style="list-style-type: none"> • Monitoring van trends en ontwikkelingen in de sector • Monitoring van maatschappelijke veranderingen en deze inpassen binnen de sector • Monitoring van ontwikkelingen in wet- en regelgeving en deze voor de sector implementeren • Maken van sectoranalyses over de ontwikkeling van verzuim en arbeidsongeschiktheid en mogelijke vervolgacties • Vertalen van praktijksituaties in praktische producten • Vraagbaakfunctie op het gebied van arbeidsomstandigheden, duurzame inzetbaarheid en ziekteverzuim • Belangenbehartiger bij specifieke gezondheidskundige thema's • Uitvoeren diverse projecten uit Activiteitenplan fonds Colland Arbeidsmarktbeleid • Deelname klankbordgroep Arbocatalogus en relevante zaken vertalen naar de branche RIE/Digi RIE • Deelname landelijke Lyme werkgroep
Deelnemers	Werkgroep arbeidsomstandigheden: André Efftink (voorzitter), Eric Vogel (Natuurmonumenten), Wilma Roelfsema (Staatsbosbeheer), Ron ten Voorde (AVIH), Sylvia Bruning (FPG), Marja Zandberg (Landschapsbeheer Nederland), Jacqueline Kraan (CNV Vakmensen), Mirjam de Groot (Stigas), Jan Polman (Arbo & Veiligheid Buitenruimte)
Tijdsplanning	<ul style="list-style-type: none"> • De werkgroep arbeidsomstandigheden komt 3 keer bij elkaar. • Uitvoeren diverse projecten uit Activiteitenplan fonds Colland Arbeidsmarktbeleid: hele jaar.
Benodigde inzet	Vanuit werkorganisatie: 150 uur adviseur
Benodigd budget	€ 13.500,- (uren) (uit fonds Colland AMB)

Bijlage 3 Plein van de kennis

In deze bijlage is voor elk streefdoel uitgewerkt welke resultaten in 2017 gehaald worden.

Doel 1: De leden van de VBNE delen onderling, en eventueel met andere partijen betrokken bij bos en natuur, hun kennis

Aanleiding	In het onderzoek door Bureau ZET, met als resultaat het Actieplan Kennissamenwerking, zijn de meest geschikte en haalbare vorm(en) van kennis delen binnen de sector bos- en natuurbeheer geagendeerd en uitgewerkt: 'Vindbaar maken van het aanbod'; 'Sterke vorm voor ontmoeten'; 'Strategische prioriteiten ('- bos en bosbouw, vrijwilligers en SNL); 'Innovatiewerkplaatsen' en 'Kennisagenda' (zie Doel 3)
Strategie	Ruimte houden voor en stimuleren van 'bottom-up' initiatieven van de leden voor kennisuitwisseling naast VBNE-brede 'top-down' initiatieven Vergroten draagvlak en creëren van goede voorwaarden voor implementatie van het Actieplan: besprekingen binnen de leden van de VBNE en in de drie regieteams Vormen van een netwerk van kennismakelaars en waar nodig vormen van werkgroepen (zoals werkgroep Vrijwilligers) om invulling te geven aan de activiteiten
Resultaten	Effectieve en efficiënte kennisdeling tussen de VBNE leden
Werkwijze	Organiseren van een diversiteit aan (werk)bijeenkomsten gericht op diverse doelgroepen en thema's (SNL, bosbeheer, vrijwilligers, uiterwaarden, klimaatbuffers etc.)
Deelnemers	Allereerst de leden van de VBNE
Tijdsplanning	Actieplan in 2017 uitvoeren
Benodigde inzet	Deelnemers vanuit de VBNE leden aan de verschillende werkgroepen/bijeenkomsten Bespreking resultaten in de Regiegroep(en) Organisatie werkgroepen/bijeenkomsten door de VBNE werkorganisatie (werkschuurbijeenkomsten) of externe inhuur (grotere symposia bijv.)
Benodigd budget	In 2017 is voor al deze activiteiten gezamenlijk ca. € 65.000 gereserveerd in het Fonds Kennis delen (zie afzonderlijke begroting bij begroting VBNE)

Doel 2: Organiseren van 16 veldwerkplaatsen, 12 werkschuurbijeenkomsten en de Beheerdersdag

Aanleiding	Kennis delen in het veld, face-to-face, op papier over nieuw ontwikkelde kennis uit OBN-onderzoek Idem over onderwerpen waar de leden van de VBNE behoefte aan hebben Overige kennis deel activiteiten stimuleren en organiseren waaronder de jaarlijkse Beheerdersdag
Strategie	Zie werkwijze
Resultaten	1. Minimaal 16 veldwerkplaatsen per jaar met voldoende deelnemers (> 15 personen/vwp) 2. Minimaal 12 werkschuurbijeenkomsten per jaar door/voor de leden om onderling kennis te delen

	3. Een Beheerdersdag met minimaal 450 deelnemers waarin actuele kennis en ervaringen worden gedeeld
Werkwijze	<ol style="list-style-type: none"> 1. Veldwerkplaatsen: jaarlijkse programmering en evaluatie programma in de regiegroep, input van BIJ12, Stowa etc.. Vanaf 2017 uitvoering door de VBNE met inhuur voor extra hulp. De Infobladen worden door externe redacteur opgemaakt 2. Uitvoering door de werkorganisatie van de VBNE; initiatieven voor onderwerpen uit de diverse pleinen en werkgroepen 3. Beheerdersdag: onder aansturing van een werkgroep Beheerdersdag met een kerngroep van VBNE en Unie van B. en uitvoering door de Bosgroep Zuid
Deelnemers	<ol style="list-style-type: none"> 1. De VBNE leden, OBN-netwerk, Stowa, RCE, Stigas, Natuurpunt worden voor enkele specifieke onderwerpen betrokken. De veldwerkplaatsen zijn bedoeld voor beheerders en andere geïnteresseerden in een bepaald beheeronderwerp 2. alle leden/regiegroepen kunnen onderwerpen aandragen voor de werkschuurbijeenkomsten; werkorganisatie en/of regiegroep beslist 3. Werkgroep Beheerdersdag met daarin de leden van de VBNE, de UvB en BIJ12. Op de beheerdersdag gemiddeld 450 beheerders aanwezig
Tijdsplanning	<ol style="list-style-type: none"> 1. Programma veldwerkplaatsen 2017 is in ontwikkeling 2. Doorlopend; activiteiten moeten voor 31 december 2017 zijn afgerond 3. Beheerdersdag is in 2017 op vrijdag 26 september; voorbereidingen starten voorjaar 2017
Benodigde inzet (werkorganisatie, in kind en van andere deelnemers)	<ol style="list-style-type: none"> 1. De werkorganisatie heeft voor de organisatie ca. 40 uur beschikbaar uit OBN en overig 100 uur beschikbaar 2. Aansturing behoeft ongeveer 40 uren aan voorbereiding, selectie en monitoring voortgang; overig werkuren beschikbaar voor de pleinen 3. De inzet voor de beheerdersdag vanuit de werkorganisatie VBNE bedraagt ca. 80 uur, daarnaast vanuit de leden ieder lid ongeveer 16 uur
Benodigd budget	<ol style="list-style-type: none"> 1. Veldwerkplaatsen vragen ca. 75.000 euro incl. BTW; financiering niet door de leden/VBNE maar extern (deelnemersbijdrage en subsidies van Fonds Colland, SBB, van Hall Larenstein, (t.b.v. deelname 2 studenten/vwp), UvB, Stowa en Natuurpunt (deelnemers van deze organisaties gaan voor voordeeltarief) 2. Eventuele extra inhuur capaciteit en externe kosten worden gefinancierd uit Fonds 'kennis delen geeft kracht'; benodigd is ca. 12.000 euro in 2017 3. De Beheerdersdag vraagt 15.000 euro van de begroting van de VBNE

Doel 3: De VBNE beschikt over een actuele, brede kennisagenda waarin behoefte aan nieuwe kennis is beschreven

Aanleiding	De behoefte aan een samenhangende programmering van kennisbehoefte van leden VBNE
Strategie	Input voor de kennisagenda OBN/jaarplannen (zie Doel 4) Agenda moet agenderend werken t.b.v. lobby bij andere kennisprogramma's als van EZ (SKIP's), IM/NKWK (kust, rivieren), Stowa Invloed op andere kennisprogramma's en instellingen zodat daar kennis ontwikkeld wordt t.b.v. de sector bos en natuur
Resultaten	Jaarlijks bijgewerkte kennisagenda; breed van opzet: kennisontwikkeling, kennisdelen en kennis verspreiden
Werkwijze	Met hulp van een extern bureau de concept agenda van 2015 opwerken naar een definitief product Werkgroep → regiegroep → bestuur VBNE; elk jaar 2 bijeenkomsten van de werkgroep
Deelnemers	Allereerst de leden van de VBNE, aangevuld met organisaties in bos en natuur actief in onderzoek en kennis zoals Probos en de Bosgroepen
Tijdsplanning	In 2015 is gestart met het opzetten van een eerste Kennisagenda Bos en Natuur

	Definitieve agenda moet in 2 ^e kwartaal van 2017 klaar zijn
Benodigde inzet	Ca. 40 uur werkorganisatie; elk van de leden ca. 16 uur/jaar i.v.m. 2 (werkgroep)bijeenkomsten
Benodigd budget	Ca. € 5.000,- uit het Fonds 'Kennis delen' (in 2016 en 2017)

Doel 4: *Volledig en naar tevredenheid van de betrokkenen uitvoeren van het Jaarplan OBN 2017*

Aanleiding	Ontwikkelen van nieuwe innovatieve maatregelen voor herstel en beheer van natuurkwaliteit (SNL-typen; habitats N2000, PAS, soorten) Verspreiding van deze kennis onder de beheerders door (nieuwe!) website, nieuwsbrief, veldwerkplaatsen, brochures, symposia e.d.
Strategie	Rol provincies in 2017 uitbouwen m.n. in de Adviescommissie en in het ontwikkelen van een nieuwe Kennisagenda 2019 e.v.
Resultaten	8 onderzoeksprojecten per jaar Nieuwe OBN website natuurkennis.nl (in het Fonds kennis delen is € 20.000 gereserveerd) Diverse beheeradviezen voor provincies en beheerders Enkele symposia/brochures over thema's Effectieve en efficiënte beheermaatregelen in uitvoering
Werkwijze	Samenwerking in de Deskundigenteams van OBN en externe uitbesteding van onderzoek en projecten Organisatie en werkwijze van het Kennisnetwerk OBN is beschreven in afzonderlijke notitie
Deelnemers	Terreinbeheerders, BIJ12/provincies, agrarische collectieven, waterschappen; diverse soorten kennisaanbieders
Tijdsplanning	Jaarplan 2017; het OBN-programma loopt tot en met 2018
Benodigde inzet	1.150 uur programmaleider; 1.150 uur programmamedewerker en 180 uur office manager
Benodigd budget	Van EZ ontvangt de VBNE 8 ton subsidie voor uitvoeringskosten van het netwerk (communicatie, beheeradvies, monitoring, aanbesteding, deskundigenteams, coördinatie door de VBNE en bureaunkosten VBNE) Van BIJ12 ontvangt de VBNE 8 ton voor onderzoek Aanvullende financiering (ca. 4 ton) door diverse partijen Ten behoeve van de nieuwe website is in het Fonds Kennis delen € 20.000 gereserveerd

Bijlage 4 Samenstelling regieteams van de drie pleinen

Regieteam Plein van de beheerpraktijk

Portefeuillehouder vanuit het bestuur

Staatsbosbeheer

FPG

LandschappenNL

Ministerie van Defensie

Natuurmonumenten

Natuurnetwerk Gemeenten

Bosgroepen

Adviseur Plein van de beheerpraktijk

Frans Borgonje

Harrie Hekhuis

Hans Gierveld

Michiel Houtzagers

Frans Borgonje

Henk Siebel

Mark Karsemeijer

Rino Jans

Anne Reichgelt

Regieteam Plein van de professionals

Portefeuillehouder vanuit het bestuur

Staatsbosbeheer

FPG

LandschappenNL

Ministerie van Defensie

Natuurmonumenten

AVIH (sociale partner – werkgever)

Landschapsbeheer NL (sociale partner – werkgever)

FNV

CNV

Adviseur Plein van de professionals

Hank Bartelink

Willem Sytsma

Hendrik de Beaufort / Henk Beukhof

Anita Bosma en Rob Meijers

Geen invulling vanuit Defensie

Ron Adelaar

Erik Pieters

Rob Meijers

Wim Baltussen

Jacqueline Kraan

Annika van Dijk

Regieteam Plein van de kennis

Portefeuillehouder vanuit het bestuur

Staatsbosbeheer

FPG

LandschappenNL

Ministerie van Defensie

Natuurmonumenten

Natuurnetwerk Gemeenten

Bosgroepen

Adviseur Plein van de kennis

Teo Wams

Saskia de Jonge

Jaap Starckenburg

Berry Lucas

Vacature

Klaas de Jong / Wanne de Bie

Marion de Bresser

Fons Eysink

Wim Wiersinga / Mark Brunsveld

